



**S:t Görän och draken i Storkyrkan i Stockholm, enligt traditionen av Bernt Notke 1489.**

På bilden ser vi hur den kappadokiske riddaren S:t Görän (ca 275–303 e.Kr.) höjer sitt svärd för att göra slut på den vidunderliga draken som han har under sig och sin häst. Det finns flera historier om hur han hamnade i denna situation. En av dem berättar att han en dag kom till staden Silene där han träffade en ung prinsessa nere vid stranden utanför staden. När han frågade vad hon gjorde där fick han följande svar: »Det finns en drake som hotar att ödelägga min stad om den inte får mat av oss – två får om dagen vill den ha. Men nu har tyvärr fåren tagit slut, så vi måste offra människor istället. Och denna gång föll lotten på mig.« S:t Görän lovade att han skulle hjälpa henne. När draken dök upp utbröt en fruktansvärd kamp mellan den onda draken och S:t Görän, en strid som S:t Görän gick segrande ur. Men, förtäljer historien, han dödar inte draken utan låter den leva ett tag till. Prinsessan fick leda in draken i staden och »övertyga« de boende där om att de borde konvertera till kristendomen, S:t Göräns religion. Det gjorde de. Sedan dödade S:t Görän draken. Han blev senare martyr för kristendomen och helgonförklarad.

Bernt Notke ska ha gjort statyn på uppdrag av Sten Sture den äldre (ca 1440–1503), som var svensk riksföreståndare, när Sverige var med i Kalmarunionen. Denna union samlade de nordiska länderna under sig och leddes av den danske kungen. Men vissa svenskar ville styra sig själva och utmanade i olika omgångar de danska regenterna, vilket gjorde att Sverige ibland hade en dansk kung, ibland en svensk – och ibland styrdes Sverige av en riksföreståndare. Sten Sture hade lyckats skapa sig en plats som Sveriges ledare eftersom han besegrat den danske kungen Kristian I vid slaget vid Brunkeberg (i närheten av Hötorget i Stockholm) 1471. Efter denna seger satt Sten Sture säkert. Sten Sture ville fira och manifestera segern över den danska fienden. Därför lät han uppföra statyn av S:t Görän och draken som ett minne över segern vid Brunkeberg. Skildringen av S:t Görän och draken syftar inte på en historisk händelse, utan är en legend (helgonberättelse), som också anknyter till en folksaga. Ett stort antal legender utspelar sig under kristendomens första århundraden, alltså under den sena antiken och tidiga medeltiden. Motivet med Görän eller Georg och draken är välkänt i både väst- och östkristen tradition, liksom det bibliska motivet där ärkeängeln Mikael nedkämpar draken. (Se exempel i Samband historia 1b sidan 378 och ett liknande motiv, ängeln och örnen, på sidan 512.)